

17 juni 2021

ACCOUNTANTSVERSLAG 2020

Gemeente Soest

IBDO

Aanbiedingsbrief

Aan: de raad van de gemeente Soest
T.a.v. de heer Van Vliet, raadsgriffier
Postbus 2000
3760 CA SOEST

Utrecht, 17 juni 2021
Kenmerk: 54.267/EdG/SB/1128

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van de raad, geachte heer Van Vliet,

Wij hebben de jaarrekening 2020 van gemeente Soest (hierna te noemen ‘gemeente’) gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 5 november 2020, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2020. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder (optioneel: mevrouw Van Aalst). Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Dit jaar kwamen daar nog de gevolgen van het coronavirus bij, waardoor wij niet bij u op locatie konden langskomen en alle informatie en vragen digitaal hebben moeten afstemmen. Het gevolg hiervan was een iets minder efficiënt proces vanwege de inherente beperkingen aan de digitale middelen. Desondanks denken wij dat het proces goed is verlopen. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

drs. G.J. Verwoert RA
Partner BDO en extern accountant gemeente Soest

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ De jaarrekening 2020 is getrouw.
- ▶ De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2020 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.
- ▶ Ongecorrigeerde controleverschillen blijven onder de goedkeuringstolerantie.
- ▶ Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- ▶ De WNT is nageleefd.
- ▶ Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage.
- ▶ De samenwerking is constructief en plezierig verlopen.

AANDACHTSPUNTEN VOOR 2021

- Op basis van de interim- en jaarrekening-controle hebben wij hieronder de belangrijkste aandachtspunten voor komend jaar opgenomen.
- ▶ Naleving van de EU aanbestedingsvoorschriften en een verdere verfijning en aanvulling van de contractenregistratie. Wij constateren dat de gemeente Soest hiervoor in 2020 en het 1^e kwartaal 2021 reeds stappen voorwaarts heeft gemaakt.
 - ▶ Doorvoeren diverse verbeteringen met betrekking tot de IT general controls.
 - ▶ Invoering rechtmatigheidsverantwoording.

RESULTAAT 2020

(x €1.000)	2020	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	-573	-6.295
Mutatie reserves	2.354	5.355
Resultaat	1.781	-940

De begroting 2020 sloot met een tekort van € 940.000. De werkelijke baten en lasten na verrekening met reserves komen uit op € 1.781.000 positief. Ten opzichte van de begroting is sprake van een afwijking van € 2.720.000. Dit betreft 2% van de begrote lasten.

ONTWIKKELING GRONDEXPLOITATIES

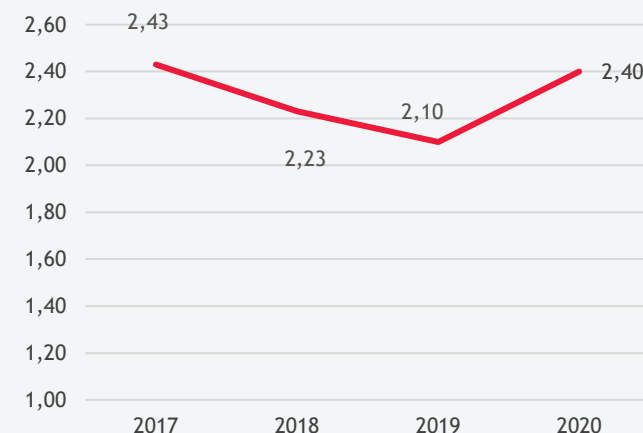
- ▶ In 2020 zijn drie grondexploitaties geopend, Orlando, gebiedsweg Dalweg en Molenstraat. Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de waardering voor de genoemde projecten.
- ▶ De schattingen voor de grondexploitatieprojecten zijn aanvaardbaar.
- ▶ De verliesvoorziening voor grondexploitaties is met € 450.000 toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Belangrijkste oorzaak betreft de verliesvoorziening voor het project gebiedsweg Dalweg, waar een voorziening van € 506.000 voor gevormd is.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- ▶ Controleverschillen beperken zich tot fouten voor naleven van EU aanbestedingsvoorschriften en een presentatiefout in de balans.
- ▶ Uit de voortgezette controle blijkt dat een investering voor € 83.000 ten onrechte niet in 2020 is verantwoord.
- ▶ 9 contracten zijn ten onrechte niet EU aanbesteed. De onrechtmatige lasten in 2020 bedragen € 543.000. Het merendeel van de onrechtmatige contracten betreft contracten die diverse jaren geleden zijn afgesloten.
- ▶ De verantwoorde lasten voor Jeugdzorg en Wmo zijn € 277.567 te hoog. De onzekerheden ten aanzien van de prestatielevering zijn € 154.000.
- ▶ De hierboven genoemde bevindingen ad € 904.000 worden afgezet tegen de materialiteit / goedkeuringstolerantie voor fouten en die bedraagt € 1.336.000.

UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole
- 2.2 De jaarrekening is getrouw & rechtmatig
- 2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.4 Aandachtspunten voor 2021

2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole (1)

COVID-19 heeft grote impact op boekjaar 2020.

Zie hiervoor onze managementletter en de BADO-notitie.

Het proces van de totstandkoming en controle van de jaarrekening is goed verlopen.

De gevolgen van COVID-19 zijn nader toegelicht in hoofdstuk 3 van de jaarverslaggeving.

Inleiding: COVID-19 en de jaarrekening 2020

De situatie en ontwikkelingen rond het coronavirus hebben een grote impact gehad op het afgelopen jaar en dus ook op de jaarrekening over het boekjaar 2020. Ook voor 2021 zal dit naar verwachting nog in belangrijke mate het geval zijn. Wij hebben in onze managementletter u hierover reeds geïnformeerd en zijn de afgelopen periode meerdere keren in overleg geweest met uw organisatie.

Eind februari is de BADO-notitie met betrekking tot COVID-19 “effecten en risico's voor decentrale overheden” uitgekomen. In deze notitie is een groot aantal aandachtspunten beschreven voor het opstellen en controleren van de jaarrekening 2020. Deze notitie is behandeld in de Sectorcommissie Decentrale Overheden van de NBA en is daarmee ook richtinggevend geweest bij onze controle van de jaarrekening 2020. Wij verwijzen voor deze aandachtspunten, de impact op getrouwheid en rechtmatigheid, de controleaanpak en de specifieke attentiepunten ten aanzien van de posten in de jaarrekening naar deze notitie (zie:

[notitie-effecten-en-risicos-corona-voor-jaarrekening-2020-decentrale-overheden.pdf \(nba.nl\)](https://nba.nl/notitie-effecten-en-risicos-corona-voor-jaarrekening-2020-decentrale-overheden.pdf)).

In deze paragraaf informeren wij u over het proces van onze controle in relatie tot COVID-19 en onze specifieke bevindingen die impact hebben op onze controle, de verslaggeving en onze controleverklaring. Voor een analyse van het resultaat verwijzen wij naar de jaarrekening (hoofdstuk 3 gevolgen coronacrisis en de toelichting van het resultaat) en naar paragraaf 3.1 van dit verslag.

De totstandkoming van de jaarrekening en het proces van de controle i.r.t. COVID-19

Zoals aangegeven in onze aanbiedingsbrief heeft zowel het opstellen van de jaarrekening als onze controle grotendeels digitaal en op afstand plaatsgevonden. Naar aanleiding van dit proces hebben wij de volgende opmerkingen:

- Ook al zijn we het digitale werken al meer dan een jaar gewend, het blijft bijzonder en mooi om te constateren dat het mogelijk is geweest de jaarrekening tijdig op te stellen en te controleren. De samenwerking was, ondanks alle COVID-19 maatregelen, plezierig en constructief;
- Het proces heeft enige (verwachte) vertraging opgelopen, gezien de nagekomen informatie uit de regio Amersfoort voor de verantwoording van de lasten voor Wmo en Jeugdzorg.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid dit proces met u te evalueren.

Impact op verslaggeving

Het BBV kent zoals bekend een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen. Het staat de gemeente vrij om naast de verplichte paragrafen zelf paragrafen aan de begroting of jaarstukken toe te voegen. COVID-19 is een gebeurtenis die niet slechts aan één programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op de gehele gemeente en heeft betrekking op veel programma's en taakvelden.

De gemeente heeft er daarom voor gekozen om in één overzichtelijke paragraaf toe te lichten welke gevolgen COVID-19 op de gemeente Soest heeft (gehad) en welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden de gemeente heeft genomen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar Hoofdstuk 3 van het jaarverslag.

2.2 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2020 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2020 van de gemeente Soest een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva per 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). In de tabel hieronder hebben wij de niet gecorrigeerde controleverschillen opgenomen. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Investering niet verantwoord in 2020	83		§ 4.4
Sociaal domein - Prestatielevering voor PGB,		91	§ 4.2
Sociaal domein - Prestatielevering voor Jeugd, Wmo oud en nieuw		63	§ 4.2
Sociaal domein - Lasten Jeugdzorg en Wmo	278		§ 4.2
Totaal	361	154	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden) voorgeschreven op basis van het BADO	1.336	4.008	
Performance materialiteit (75% van de materialiteit) *	956		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	100		

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid.

* De performance materialiteit is een afgeleide van de materialiteit en hanteren wij als een afslag voor niet ontdekte fouten als gevolg van het gebruik maken van steekproeven en deelwaarnemingen in de controle.

2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2020 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	361	154	§ 2.2
Aanbestedingsrechtmatigheid	543		hieronder
Totaal	904	154	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden) voorgeschreven op basis van het BADO	1.336	4.008	
Performance materialiteit (75% van de materialiteit) *	956		
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie	100		

Uit de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsvoorschriften blijkt dat 9 contracten ten onrechte niet EU zijn aanbesteed. De onrechtmatige lasten in 2020 bedragen € 543.000. Het merendeel van de onrechtmatige contracten betreft contracten die diverse jaren geleden zijn afgesloten.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de rechtmatigheid.

* De performance materialiteit is een afgeleide van de materialiteit en hanteren wij als een afslag voor niet ontdekte fouten als gevolg van het gebruik maken van steekproeven en deelwaarnemingen in de controle.

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2020 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

1. Naleving Europese aanbestedingsvoorschriften

Uit de controle van de naleving van de EU aanbestedingsvoorschriften blijkt dat een aantal contracten ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Indien de gemeente mantelcontracten heeft afgesloten is het van belang dat het bedrag wat in de overeenkomst is opgenomen aan contractwaarde niet wordt overschreden. Voor 2021 vragen wij aanvullende aandacht voor de monitoring van de uitputting van de contracten. De organisatie heeft in 2020 belangrijke stappen voorwaarts gemaakt voor het verder aanvullen van de contractenregistratie. Voor 2021 is van belang deze contractenregistratie up to date te houden en te monitoren of de bestedingen op contracten te EU aanbestedingsgrens benaderen om zorg te dragen dat een EU aanbesteding dan tijdig opgestart kan worden.

2. Doorvoeren diverse verbeteringen met betrekking tot de IT general controls

Op dit moment ontbreekt een vastgestelde normpositie en review op de uitstaande autorisaties van medewerkers. Daardoor kan nu niet goed inzichtelijk worden gemaakt of medewerkers meer rechten hebben gekregen dan op basis van hun functie wenselijk is. Wij adviseren de gemeente in 2021 deze normpositie vast te stellen en gedurende het jaar een (periodieke) review uit te voeren of de uitstaande autorisaties in overeenstemming zijn met de norm.

3. Invoering rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is vanuit onze voorgaande rapportages uitgebreid toegelicht. In 2021 zal naar verwachting het eerste jaar van uitvoering plaatsvinden. De gemeente Soest heeft de afgelopen jaren zichtbaar aandacht besteed aan de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording binnen de organisatie in samenspraak met regio gemeenten. Wij zien de VIC van de gemeente Soest als een belangrijke schakel voor het implementatieproces van de rechtmatigheidsverantwoording. Zie voor een verdere toelichting ook paragraaf 4.1.

3. Resultaat & financiële positie

- 3.1 Resultaat 2020
- 3.2 Dashboard financiële positie
- 3.3 Ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente
- 3.4 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2020

Resultaat 2020
ten opzichte van de
gewijzigde begroting
bedraagt € xx miljoen

Belangrijkste
afwijkingen in het
resultaat 2020 op
programma's 2 en 4

Het resultaat van gemeente Soest over het jaar 2020 bedraagt € 1,8 miljoen voordelig, hetgeen € 2,7 miljoen positiever uitkomt dan de gewijzigde begroting. In onderstaand overzicht is het resultaat in vergelijking met de begroting in het kort weergegeven:

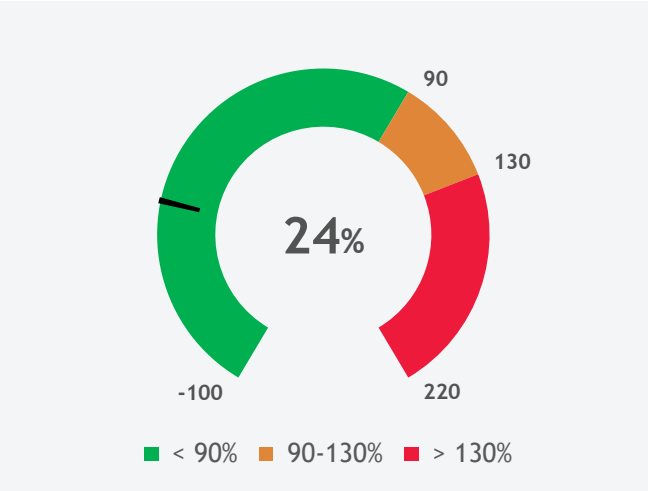
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2020	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	-573	-6.295	5.722	91%
Onttrekkingen reserves	10.377	12.894	-2.517	-20%
Dotatie aan reserves	8.023	7.539	484	6%
Resultaat	1.781	-940	2.720	

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden veroorzaakt door onder andere voordelen in het sociaal domein, hogere baten voor bestuursdwang en dwangsommen en bijdragen starters- en duurzaamheidsleningen. Nadelen ten opzicht van de begroting hebben betrekking op verhoging van de voorziening voor dubieuze debiteuren en hogere overhead- en personeelskosten (onder andere vanwege de effecten van corona).

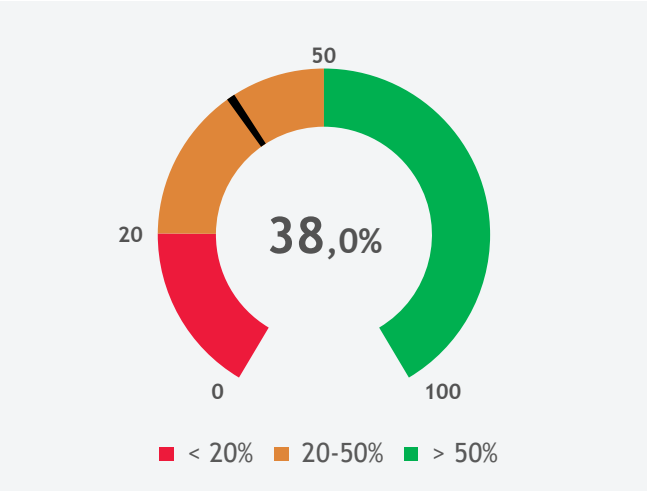
Het resultaat 2020 wijkt ongeveer 2% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

3.2 Dashboard financiële positie

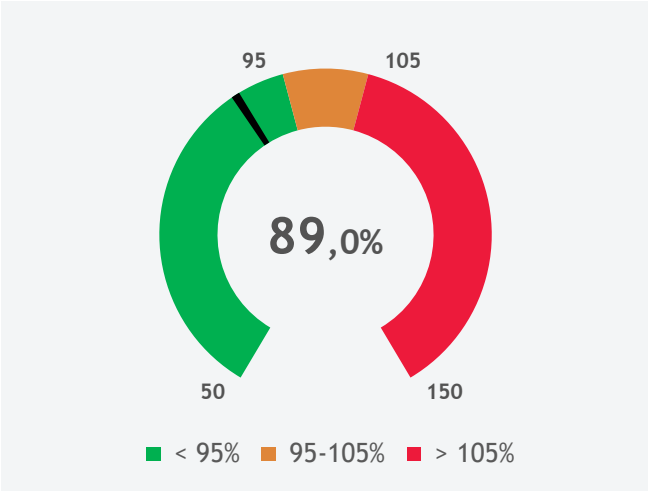
NETTO SCHULDQUOTE

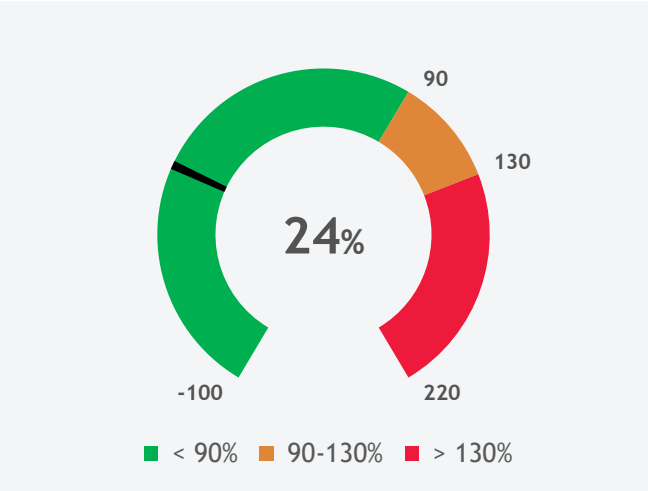
SOLVABILITEIT

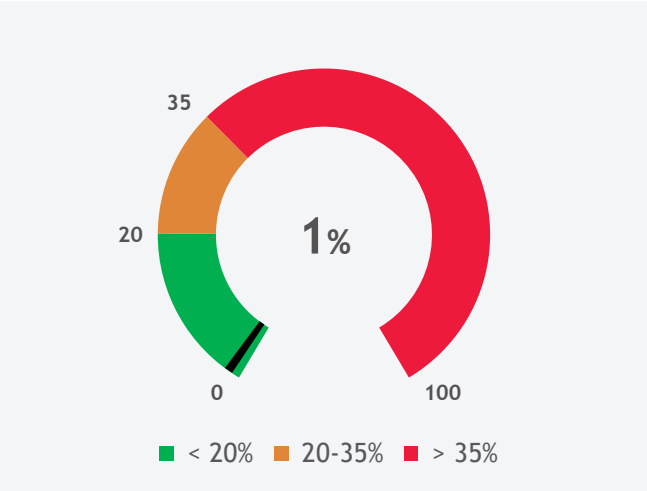
BELASTINGCAPACITEIT

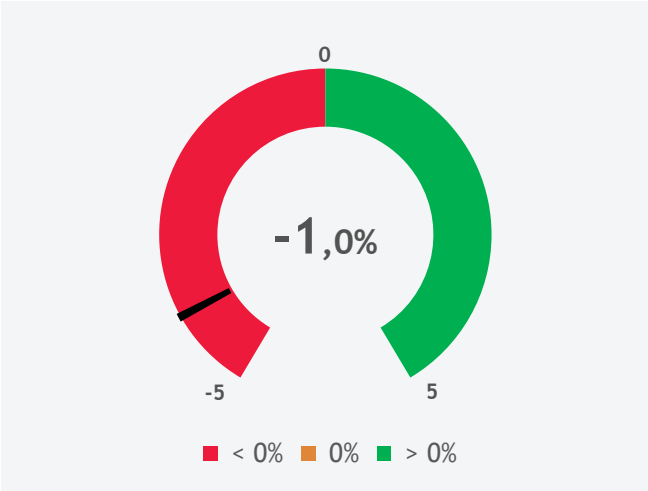
(GECORRIGEERDE) SCHULDQUOTE

GRONDEXPLOITATIE

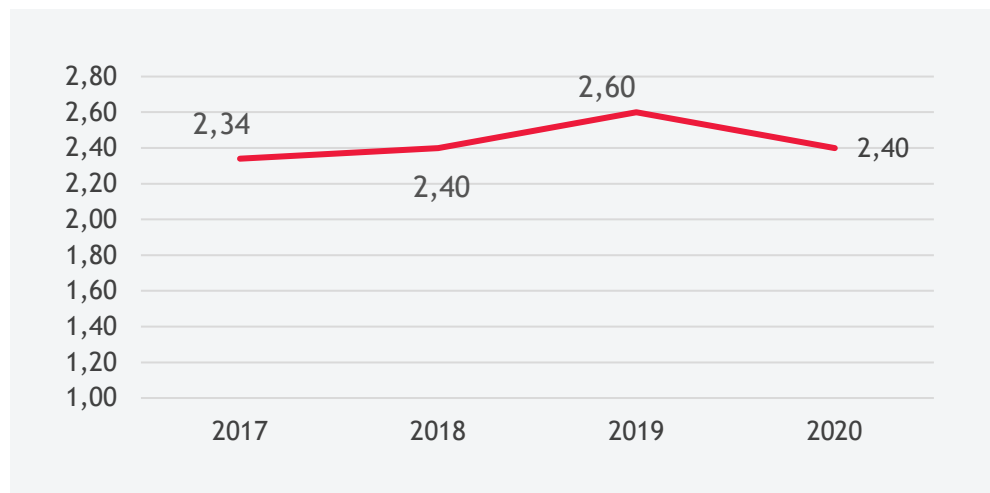

STRUCTURELE EXPLOITATIERUIMTE

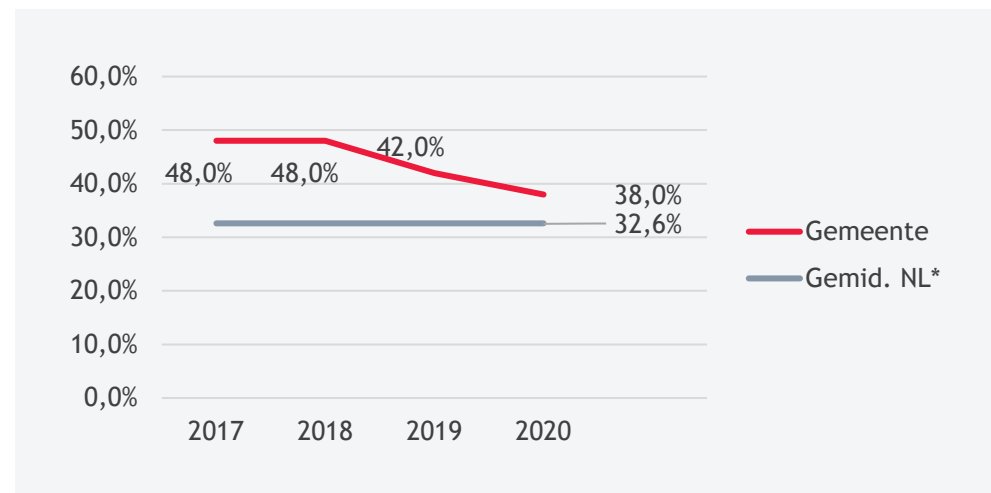

3.2 Uw financiële positie vergeleken

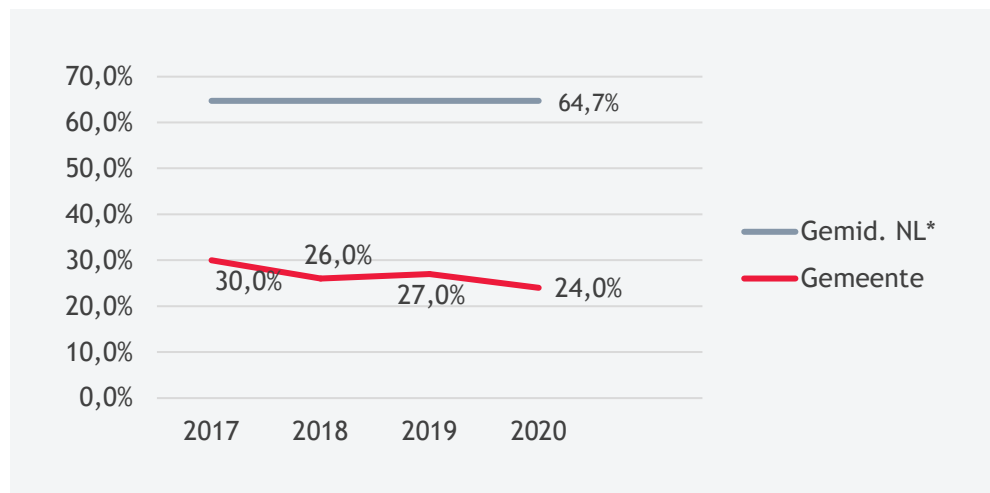
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

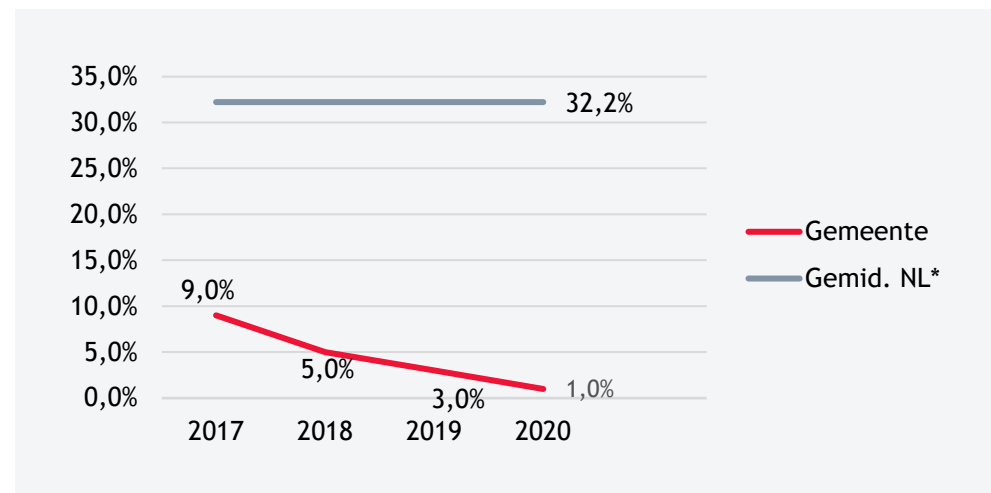
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde over 2019 voor gemeenten in de categorie 25.000-50.000 inwoners. Data gebaseerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

3.4 Ons beeld van uw financiële positie

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Signaleringswaarden GTK 2020 als referentiewaarden

Uw weerstandsvermogen is € 12,9 miljoen en hoger dan de onderkende risico's

De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is laag

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gevormd van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2021 gaat gelden. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente. Wij hebben deze signaleringswaarden als referentie gebruikt bij ons beeld van uw financiële positie.

Weerstandsvermogen gemeente Soest is ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 12,9 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2020 is geen bedrag meegeteld van vrij aanwendbare bestemmingsreserves. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de onderkende risico's benoemd. De gemeente Soest heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld ingeschat op € 5,3 miljoen. Het weerstandsvermogen van de gemeente Soest is daarmee volgens het GTK 2020 ruim voldoende te noemen.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2020 38%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Soest in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.

De netto schuldquote bedraagt 24%. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

De solvabiliteit laat een neutrale waarde zien en de netto schuldquote laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020).

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Soest is laag doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten laag is. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK 2020.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- 4.2 Sociaal domein uitgelicht
- 4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
- 4.4 BBV, WNT en SiSa
- 4.5 Begrotingsrechtmatigheid
- 4.6 Significante schattingsposten

Nog aandachtspunten in de interne beheersing..

Onze controleaanpak voor 2020 is vooral gegevensgericht.

Interne beheersing en onze aanpak voor 2021

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter d.d. 8 december 2020. Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeente, net als veel andere gemeenten, nog aandachtspunten resteren. Dit betekent niet dat uw gemeente niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet altijd meetbaar en toetsbaar is. Derhalve konden wij voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven etc.).

Wij hebben in onze managementletter opgeroepen om uw ambities en mogelijkheden op het gebied van de interne beheersing te bepalen, zodat wij ook onze controleaanpak daarop kunnen aanpassen. Enerzijds omdat het niveau van interne beheersing de primaire verantwoordelijkheid is van het college / de organisatie en anderzijds om te voorkomen dat wij de lat in onze controleaanpak te hoog leggen en daar elk jaar met dezelfde bevindingen over blijven rapporteren. De organisatie werkt aan diverse verbetertrajecten voor verschillende processen. Dit verbetertraject heeft een doorloop tot in 2021. Graag blijven wij de komende periode met uw gemeente in gesprek over uw ambities, ook in relatie tot het opzetten van de interne beheersing i.r.t. de rechtmatigheidsverantwoording.

Frauderisico's en fraudepreventie

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie de NBA heeft hiertoe een notitie "Best practice maatregelen frauderisicobeheersing voor bestuurders en toezichthouders" onderhanden. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen zoals de gemeenteraad bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude kunnen de gelegenheden tot fraude afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. Landelijk vinden er diverse pilots plaats waar in de controleverklaring 2020 van de accountant uitgebreider wordt gerapporteerd over het thema fraude. De best practice van de NBA is erop gericht het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing te vergroten.

Uw gemeente kent een specifieke frauderisicoanalyse die als basis dient voor het interne controleplan. Dit interne controleplan wordt jaarlijks door het college van B&W vastgesteld en voor de raad ter inzage gelegd. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement en in de begroting en het jaarverslag zijn de belangrijkste risico's weergegeven. Ook de klokkenluidersregeling en het meldpunt misstanden zijn ingestelde beheersmaatregelen.

Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van de gemeenteraad / auditcommissie ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de VIC functie, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker.

Update Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college

In onze eerdere rapportages zijn wij ingegaan op de ontwikkeling van de rechtmatigheidscontrole door de externe accountant naar de rechtmatigheidsverantwoording door het college. De commissie BBV heeft in december 2020 de concept notitie rechtmatigheidsverantwoording met de nadere spelregels voor de rechtmatigheidsverantwoording ter consultatie openbaar gemaakt. Wij hebben vernomen dat op deze consultatie veel reacties zijn binnengekomen die door de commissie BBV worden verwerkt. Gelijktijdig vindt de wetsbehandeling in de Tweede Kamer plaats. Daarna volgen nog de nodige aanpassingen van het BBV en andere wetgeving. Formele besluitvorming hierover is nog niet genomen, echter inmiddels is de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording in 2022 wordt ingevoerd.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit voor de meeste gemeenten een uitdaging is, maar naar onze mening ook een kans voor uw organisatie en interne beheersing. Bij invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt de gemeente Soest immers zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en moet het college een (onderbouwde) mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid. De wetswijziging is niet alleen een technische verandering maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Stand van zaken binnen uw gemeente

Gemeente Soest heeft inmiddels diverse stappen genomen ter voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is door de ambtelijke organisatie een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording, er wordt uitvoering gegevens aan het verbeterplan interne beheersing en er vindt periodiek overleg plaats met collega's van andere gemeenten waarin ideeën worden uitgewisseld. Tevens worden seminars en webinars gevolgd waarin het onderwerp rechtmatigheidsverantwoording aan de orde komt.

4.2 Sociaal domein uitgelicht (1/2)

Lasten Sociaal domein
2020 bedragen circa
€ 35 miljoen

Sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van gemeente Soest met betrekking tot het sociaal domein bedragen over 2020 circa € 35 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2020	2019
Jeugdzorg ZIN	€ 11.329.000	€ 10.852.000
Wmo ZIN	€ 5.882.000	€ 5.368.000
Pgb	€ 944.000	€ 907.000
Participatiewet (uitbesteed aan BBS)	€ 10.250.000	€ 10.200.000
Tozo (uitbesteed aan BBS)	€ 6.400.000	€ 0
Totaal	€ 34.805.000	€ 27.327.000

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2020 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een oordeel met beperking. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven. Voor gemeente Soest zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	1,83%	1,87%
Wmo	1,86%	1,98%

De getrouwheidsfout en financiële rechtmatigheidsfout voor pgb voor de gemeente Soest blijft onder de rapporteringstolerantie.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring van gemeente Amersfoort, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de gemeente Soest hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb geraamd op circa € 91.000. Wij hebben een review gedaan en kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2020 van uw gemeente.

Getrouwheidsfouten en
rechtmatigheid fouten
pgb blijven onder de
rapporteringstolerantie

Onzekerheden pgb
geraamd op € 91.000

4.2 Sociaal domein uitgelicht (2/2)

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevering Wmo oud € 2.000

Wmo oud

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2020 circa € 5,9 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de gemeente Soest. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente Soest per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Voor een gering deel van de lasten is geen informatie aanwezig waaruit de prestatielevering blijkt. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2020 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 2.000 van de € 3.739.000.

Onzekerheid prestatielevering Wmo nieuw en Jeugd € 61.000

Jeugdzorg ZIN en Wmo nieuw

Ten aanzien van de jeugdhulp werkt de gemeente Soest samen met de gemeente Amersfoort. Via Amersfoort wordt een controleverklaring verkregen over de bestedingen van de Jeugdzorg. Uit onze controle blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. In totaal kon voor € 61.000 de prestatie niet worden vastgesteld.

Lasten Jeugdzorg en Wmo € 277.567 te hoog

De opgave van de Jeugdzorg ZIN en Wmo nieuw ZIN van gemeente Amersfoort is eind mei 2021 beschikbaar gesteld aan uw gemeente. Hierdoor heeft uw gemeente geruime tijd weinig zicht gehad op de definitieve kosten voor de Jeugdzorg ZIN. Uit de ontvangen verantwoording van gemeente Amersfoort blijkt dat de lasten € 188.415 te hoog zijn verantwoord. Daarnaast blijkt op basis van afrekeningen oude jaren dat de lasten voor Wmo en Jeugdzorg € 89.152 te hoog zijn. De totale lasten voor Jeugdzorg en Wmo zijn daarmee op totaalniveau € 277.567 te hoog verantwoord.

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, ontwikkeling verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- ▶ **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- ▶ **Programming:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- ▶ **Prijs:** inherent gevolg van de economische crisis is dat de verkoopprijzen van woningen en dus van grond onder druk staan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallengeed. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2020 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

In 2020 zijn drie grondexploitaties geopend, Orlando, gebiedsweg Dalweg en Molenstraat. Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de waardering voor de genoemde projecten.

Ultimo 2020 is er een voorziening grondexploitaties gevormd. Voor de projecten Dorpshuis, Masterplan Soesterberg en Gebiedsweg Dalweg is een voorziening gevormd. De omvang van de voorziening bedraagt ultimo 2020 € 11,8 miljoen, ten opzichte van € 11,4 miljoen vorig jaar. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door in 2020 het project Gebiedsweg Dalweg in exploitatie is genomen waarvoor in 2020 een voorziening van € 0,5 miljoen is gevormd.

Woningbouwplannen op meerdere locaties

Het grootste deel van de boekwaarde komt voor rekening van bouwgrondexploitatie Apollo Noord met € 7,1 miljoen ultimo 2020. Voor het project Masterplan Soesterberg en gebiedsweg Dalweg bedraagt de boekwaarde voor beide projecten € 2 miljoen.

Voor het project Apollo Noord zijn de risico's voor gemeente Soest nagenoeg nihil, omdat de risico's voor rekening van de Provincie komen. Voor het project Masterplan Soesterberg moet de gemeente nog aanzienlijke kosten maken en opbrengsten realiseren. Voor dit project is de gemeente zelf risicodragend. De nog te realiseren opbrengsten zijn ruim € 4 miljoen en de nog te maken kosten € 12 miljoen. Voor het project gebiedsweg Dalweg zijn de nog te realiseren opbrengsten ruim € 11 miljoen en de nog te maken kosten € 9 miljoen.

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden concluderen wij dat de waardering van de grondexploitaties in de jaarrekening van de gemeente Soest aanvaardbaar is. De schattingen voor de nog te maken kosten en opbrengsten evenals de waardering vinden wij aanvaardbaar.

Redelijkheid
belangrijkste
schattingselementen
vastgesteld

Toename
verliesvoorziening door
nieuw project
Gebiedsweg Dalweg
(geopend in 2020)

Woningbouw trekt aan

BBV wordt nageleefd

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Soest de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2020 van de gemeente Soest niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2020 van de gemeente Soest voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2020. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens Bijlage B.

Investerings

Uit de voorgezette controle blijkt dat een investering voor € 83.000 ten onrechte niet in 2020 is verantwoord.

4.5 Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijding lasten
€ 0,6 miljoen waar
tegenover hogere
baten staan van
€ 6,3 miljoen

Resultaat na
verrekening reserves
€ 1,8 miljoen positief

Overschrijding
Programma 2

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 124,9 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 125,5 miljoen aan werkelijke lasten in 2020. Dit is in totaal een overschrijding van € 0,6 miljoen (0,5%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 118,6 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 124,9 miljoen aan werkelijke baten in 2020. In totaal bedraagt de hogere realisatie van baten € 6,3 miljoen (5,3%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2020 is per saldo circa € 2,4 miljoen aan de reserves onttrokken. Het gerealiseerd resultaat 2020 bedraagt hiermee € 1,8 miljoen positief, hetgeen € 2,7 miljoen positiever is dan de begroting.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma.

Op één programma en de toevoegingen aan de reserves is sprake van een begrotingsoverschrijding op de lasten. Deze is in te delen in de onderstaande categorie zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
Fysieke leefomgeving (totaal € 4.023.000)	Betreft overschrijdingen welke worden gecompenseerd door opbrengsten	✓	
Dotaties aan reserves (totaal € 484.000)	Betreft overschrijdingen die door de raad zijn geautoriseerd op basis van de nota reserves en voorzieningen en overige raadsbesluiten voor de verrekening met enkele bestemmingsreserves	✓	

Wij verwijzen hiertoe naar de analyse begrotingsafwijkingen zoals opgenomen in hoofdstuk 6.6 van de jaarrekening.

4.6 Significante schattingsposten

Schattingen zijn in het algemeen neutraal van aard

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening is dat het college schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het management. Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld. In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt grafisch weergegeven op welke wijze wij de door het college gebruikte mate van prudentie inschalen.

POST IN DE JAARREKENING	BEDRAG (x € 1.000)	BEOORDELING HUIDIG BOEKJAAR	TOELICHTING SCHATTING
Voorziening dubieuze debiteuren	3.915		De voorziening dubieuze debiteuren is consistent met voorgaand jaar bepaald aan de hand van de werkelijke debiteuren, afloop in het boekjaar en algemene rekenregels.
Voorzieningen	8.999		De schattingselementen in de voorzieningen zijn beperkt. De voorziening riolering betreft een gesloten circuit, de voorziening voor onderhoud graven betreffen afkopen voor onderhoud waarvoor de kosten in latere jaren worden gemaakt.
Waardering materiële vaste activa	85.375		De schattingonzekerheid hier is zeer beperkt aangezien de voorgeschreven afschrijvingspercentages worden gehanteerd. Voor duurzame waardevermindering en wordt aansluiting gezocht bij (WOZ) taxaties.
Waardering financiële vaste activa	3.394		Waardering op basis van verkrijgingsprijs. Duurzame waardevermindering is ingeschat op basis van de intrinsieke waarde van deelnemingen. Voor leningen wordt de situatie van de lening nemer beoordeeld.
Waardering grondexploitaties	832		De gehanteerde parameters en de inschattingen van de nog te maken kosten en opbrengsten zijn evenwichtig.

conservatief neutraal optimistisch

Bijlagen

- A Onze controle
- B Bevindingen SiSa-bijlagen

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Soest, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 5 november 2020 met kenmerk '54.267/EdG/SB/1646'.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.336.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 5 november 2020. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een systeemgerichte en risicogerichte benadering, waarbij gesteund wordt op de opzet, het bestaan en de werking van de aanwezige administratieve organisatie en de daarin opgenomen beheersingssystemen. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van gemeente Soest. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▶ Management override;
- ▶ Schattingen voor nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten voor grondexploitaties;
- ▶ Niet voldoen aan de Europese aanbestedingsvoorschriften.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2020 van gemeente Soest aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 17 juni 2021, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2020 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van gemeente Soest zijn gebaseerd op de veronderstelling dat gemeente Soest als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

De jaarstukken 2020 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ Het jaarverslag 2020 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ De jaarrekening 2020 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel 'programmaverantwoording' van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2020. In 2020 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2020 zijn aanvaardbaar

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met het managementteam, de gemeentesecretaris, het college en de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klant specifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn. Wij hebben geen aanwijzingen voor corruptie aangetroffen in onze controle.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2020. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere verbeterpunten voor de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht namelijk:

- ▶ Procedure autorisatiebeheer: geen sprake van toekennen van rechten op basis van een formeel vastgestelde normpositie;
- ▶ Onvoldoende volledig geïmplementeerd wachtwoordbeleid (Decade en ADP);
- ▶ Administrator- en superuser-accounts toegekend aan eindgebruikers (Decade, VRIS en ADP);
- ▶ Identificatie: relatief veel generieke accounts (Decade);
- ▶ Wijzigingenbeheer verbeteringen (VRIS).

De organisatie heeft in 2020 volop ingezet op de vervanging van ADP door YouForce, waardoor niet meer ingezet is op het oplossen van tekortkomingen van ADP, maar op het goed inrichten van YouForce. In april / mei 2021 zal een IT-audit op de werking en inrichting van YouForce worden uitgevoerd, de uitkomsten daarvan worden opgenomen in de managementletter over 2021.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

B. Bevindingen SiSa-bijlage (1)

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Soest heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2020 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)		GOEDKEUREND		
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)		GOEDKEUREND		
NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï			
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021			
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020			
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_Totaal 2019			
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2020			
G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019			
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020			
H4	Specifieke uitkering Sport			
H8	Specifieke uitkering voor lokale Sportakkoorden (Regeling Sportakkoord)			

B. Bevindingen SiSa-bijlage (2) - Tozo

Tozo

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)			
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			

B. Bevindingen SiSa-bijlage (3) - Tozo

Tozo (vervolg)

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet			
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet			
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)			
G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)			

bdo.nl